

Dyrlægehjælp til hest – rammer, forventninger og sammenligninger

Den seneste tids polemik omkring dyrlægeregninger og -priser ved behandling af heste har understreget behovet for at etablere en fælles forståelse og præmis for dyrlægers arbejde i hestebranchen.

Tekst Steen Bo Larsen, forperson DDDs Faggruppe Heste

Som erhvervsdrivende er det aldrig ønskeligt, at ens ”kunder” ikke oplever sammenhæng mellem ydelse og pris – og det gælder uanset branche. Det skaber en grundlæggende utilfredshed, som både rammer ”kunden”, der føler sig uretfærdigt behandlet, og personalet, der både udfordres på, om deres faglighed er den pris værd, de tager for den, og som også kan risikere at blive skydeskive for ”kundens” frustrationer.

Men dyrlægebranchen er liberal. Det står virksomhederne frit for, hvad ydelser skal koste, hvilke ydelser der opkræves for, og hvordan der afregnes osv. Som dyrlægernes fagpolitiske interesseorganisation må vi ikke forholde os til dette – det ville være ulovligt, jf. lovgivningen om konkurrenceret.

Derfor har denne artikel ikke til formål at forklare konkrete priser eller forretningspraksis. Den søger i stedet at give et andet og fælles udgangspunkt for at forstå, hvad dyrlægehjælp til heste er, ved at sætte ydelsen ind i sammenhænge, som de fleste allerede kender.

Vores forventninger formes af humanmedicin

De fleste af os har gennem livet opbygget en klar forestilling om, hvordan sundhedsvæsenet fungerer. Som patienter er vi vant til et system med ventetid, prioritering og henvisninger. Øjeblikkelig adgang til behandling er som udgangspunkt forbeholdt akutte situationer – og i andre tilfælde noget, man kun opnår ved selv at opsøge private tilbud.

Samtidig er vi sjældent direkte konfronteret med den fulde omkostning ved behandling, fordi den i vidt omfang er kollektivt finansieret – det, nogen kalder ”gratis lægehjælp”. Det betyder, at sundhedshjælp ofte opleves som noget, man får adgang til uden en tydelig sammenhæng mellem ydelse og betaling.

Samtidig har regionerne pligt til at stille døgnberedskab til rådighed på sygehuse, og sundhedsbrancher, der har aftaler med regionerne, har ligeledes pligt til at stille vagtberedskab til rådighed for borgerne.

Privathospitaler og sundhedsprofessionelle uden aftale med regionerne har ikke pligt til at have skadestuer og andre former for behandlingstilbud.

Det skal også huskes, at lægehjælp og tandbehandling mv. er fritaget for moms; det er dyrlægehjælp ikke.

Disse erfaringer præger også – ofte ubevidst – forventningerne, når man står med en syg eller tilskadekommet hest.

Dyrlægehjælp til hest er adgang uden venteliste

Når en hest har brug for dyrlægehjælp, får man i mange tilfælde adgang til sundhedsfaglig vurdering og behandling uden den ventetid, vi kender fra humanmedicin.

Det kan ske ved, at dyrlægen kommer ud til hesten, eller ved, at hesten hurtigt kan modtages til videre behandling på et hestehospital. Formen kan variere, men fællesnævneren er den samme: hurtig adgang til faglig hjælp, når behovet opstår.

Set i et sundhedsfagligt perspektiv svarer det til den type adgang, man som menneske typisk kun oplever i akutte situationer – eller ved at benytte private sundhedstilbud for at opnå behandling uden ventetid.

Derfor kan man ikke sammenligne det humane sundhedstilbud med det veterinære. Dyrlægen er en selvstændig erhvervsdrivende, hvis formål er at levere de af kunden efterspurgte ydelser på de af kunden efterspurgte tidspunkter til de priser, som virksomhedsejeren vurderer, passer til de leverede ydelser og hertil knyttede driftsudgifter. Det hele hænger sammen, og derfor kan man sjældent sammenligne priser, da leverance og kvalitet prissættes i et konkurrencebestemt marked.

Som hesteejer – og dyreejer i det hele taget – er man desuden lovmæssigt forpligtet til at sikre sine dyrs velbefindende jf. dyrevelfærdsloven. Det betyder bl.a., at man, som hesteejer, har pligt til at sikre sig, at der er et veterinært døgnberedskab tilgængeligt, skulle hesten få behov for det. Det skal i den forbindelse understreges, at veterinært døgnberedskab ikke er en lovpligtig opgave for den enkelte dyrlæge, men en service, som nogle dyrlæger og dyrlægevirksomheder vælger at stille til rådighed – netop for at sikre dyreejere adgang til akut faglig hjælp.

Specialiseret faglighed i situationer, der kan udvikle sig hurtigt

Heste er store dyr med komplekse fysiologiske forhold, og både sygdom og skader kan udvikle sig hurtigt. Det betyder, at mange vurderinger må foretages her og nu på baggrund af erfaring og specialiseret viden. Som dyreejer får man altså umiddelbar adgang til højt specialiseret og kvalificeret personale, der på stedet foretager diagnoser, behandlinger og/eller vurderinger til gavn for din hest.

I modsætning til det humane sundhedsvæsen, hvor vurderinger ofte sker i et system med flere fagpersoner, medicinske specialer og ventetider involveret, står dyrlægen i mange situationer alene og skal træffe en umiddelbar faglig vurdering og beslutning om det videre forløb.

I sin essens svarer det til, at en læge kommer ud til dig – potentielt midt om natten og uden andre ærinder i nærheden – for at undersøge, diagnosticere og påbegynde behandling af dig og som samtidig medbringer det nødvendige udstyr og medicin for at kunne gøre dette. Til tider også med operationssygeplejersker, anæstesiologer, opvågningsstue osv.

Medicin: regulering og rolle

En anden udbredt misforståelse handler om medicin. I Danmark er dyrlægers anvendelse af medicin stramt reguleret, og dyrlægens rolle er at vurdere behovet for behandling og gennemføre den fagligt korrekt.

Danske dyrlæger må ikke tjene penge på medicin, og dyrlægehjælp handler dermed grundlæggende om sundhedsfaglig vurdering og behandling – ikke om at fungere som medicinforhandler.

Et andet sammenligningsgrundlag

At få hjælp fra højtuddannet og specialiseret sundhedspersonale er ikke billigt; det ser vi bl.a. på de stigende sundhedsudgifter i de danske regioner. En præmis for ejerskab af heste er accepten af, at de er store, komplekse dyr, der kræver specialiseret diagnosticering og behandling på højt fagligt niveau – og som kan kræve det omgående.

Prisen på denne behandling er summen af mange faktorer, hvoraf nogle er nævnt her i artiklen, samt dyrlægevirkomhedens ejers krav til afkast af sin investering i nødvendigt udstyr, personale og lokaler mv. for at kunne behandle.

Når man ser dyrlægehjælp i det lys, bliver det tydeligere, hvorfor oplevelsen kan adskille sig fra det, vi er vant til fra andre sammenhænge. Pointen er ikke pris, men karakteren af den ydelse, man får adgang til.

I kraft af dyrlægefagets liberale natur har dyreejeren mulighed for at afsøge markedet for den ydelse, dyreejeren ønsker, til den pris og kvalitet, man kan leve med. Valget af dyrlæge er hverken uvæsentligt eller konsekvensfrit, og det kan derfor godt betale sig at lægge de fornødne kræfter i at finde én, der matcher ens egne ønsker og behov – nøjagtigt som man ville gøre ved valg af andre kritiske serviceydelser.

Det kan kræve en indsats, men det er en del af at være dyreejer – for vælger man at påtage sig ansvaret for et andet levende væsens liv og velfærd, påtager man sig også de omkostninger, der følger med.